

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 63 0 P 029342 18 Rev
Sarajevo, 20.07.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Gorana Nezirovića, kao predsjednika vijeća, dr. sc. Senada Mulabdića i Mustafe Šabića kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Zdravka Borasa iz Ljubuškog, koga zastupa punomoćnik Igor Markotić, advokat iz Mostara, protiv tuženih: 1. Gordana Šimunovića iz Gruda, koga zastupa punomoćnik Anđelko Grgić, advokat iz Ljubuškog i 2. RTV Federacije BiH, koju zastupa punomoćnik Adina Buzurović, advokat iz Sarajeva, radi naknade štete zbog klevete, v.s. 8.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu broj: 63 0 P 029342 17 Gž od 13.07.2018. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 20.07.2020. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se djelomično usvaja i obje nižestepene presude preinačavaju tako da se tužitelju dosuđuje naknada štete u iznosu od 3.000,00KM sa zakonskom zateznom kamatom od 14.03.2016.godine pa do isplate, dok se u preostalom dijelu revizija odbija.

Obavezuju se tuženi da tužitelju naknade troškove za sastav revizije u iznosu od 270,00 KM u roku od 30 dana od prijema presude.

Odbija se zahtjev prvotuženog za naknadu troškova za sastav odgovora na reviziju.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Ljubuškom broj 63 0 P 029342 16 P 2 od 27.06.2017. godine obavezani su tuženi da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete zbog klevete solidarno isplate iznos od 6.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 14.03.2016. godine pa do konačne isplate, kao i da mu naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 2.550,00 KM, dok je tužitelj odbijen sa viškom tužbenog zahtjeva. Odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da se drugotuženi obaveže da o svom trošku u prvom narednom izdanju u političkom magazinu „Mreža“ objavi pravosnažnu presudu u cijelosti.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Širokom Brijegu broj: 63 0 P 029342 17 Gž od 13.07.2018. godine odlučeno je:

„Žalba tuženika u odnosu na točku I presude se uvažava, prvostupanjska presuda u tom dijelu se preinačava na način da se sudi:

Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

Dužni su tuženici na ime naknade nematerijalne štete zbog klevete solidarno isplatiti tužitelju iznos od 6.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 14.03.2016. godine do konačne isplate, te mu naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.550,00 KM, sve u roku od 30 dana.

Dužan je tužitelj drugo tuženiku naknaditi troškove postupka u iznosu od 3.475,80 KM, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom ovrhe.

Žalba tužitelja u odnosu na točku II presude se odbija i prvostupanjska presuda u tom dijelu se potvrđuje.“

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači i u cijelosti usvoji tužbeni zahtjev ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Prvotuženi je u odgovoru na reviziju tužitelja predložio da se revizija odbaci.

Revizija je djelomično osnovana.

Ne stoji revizijski prigovor da je pobijana presuda zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka time što se sudija izvjestilac drugostepenog suda nije sam izuzeo iz suđenja u ovom predmetu (član 357. stav 2. Zakona o parničnom postupku¹), jer su postojali razlozi da se posumnja u njegovu nepristrasnost zbog toga što je njegova supruga ranije odbijena u radnom sporu sa MUP Zapadnohercegovačkog kantona. Ovaj sud nije stekao utisak da su postojali razlozi za izuzeće jer je presuda donijeta u vijeću, a u svakom slučaju i tužitelj je mogao blagovremeno tražiti izuzeće što je propustio učiniti.

U konkretnom predmetu tužitelj je u tužbi kao vrijednost spora označio iznos od 6.000,00 KM. Postavljeni tužbeni zahtjev odnosi se na naknadu nematerijalne štete zbog klevete u iznosu od 8.000,00 KM dok je prvostepeni sud dosudio iznos od 6.000,00 KM, tako da po imovinskom kriteriju revizija nije dozvoljena kako u odnosu na novčani zahtjev tako i u odnosu na nenovčani zahtjev da drugotuženi o svom trošku objavi pravosnažnu presudu (član 237. stav 2. ZPP).

Tužitelj je u reviziji naveo pravno pitanje (da li se radi o iznošenju mišljenja od strane prvotuženog ili o iznošenju ili pronošenju neistinitih činjenica – kleveti) uz određeno navođenje propisa, te je izložio razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, tako da je ovaj sud dozvolio izuzetnu reviziju (član 237. stav 3. u vezi sa stavom 5. ZPP).

Ovaj sud se slaže sa ocjenom prvostepenog suda da prvi dio citirane izjave prvotuženog koji je objavljen od strane drugotužene u političkom magazinu „Mreža“, predstavlja mišljenje prvotuženog u kome ne navodi ličnost tužitelja u vezi sa iznijetim tvrdnjama već samo uopšteno i neodređeno iznosi činjenične tvrdnje koje se odnose na neimenovana lica („Oni su u sprezi sa kriminalom i njih to ne interesuje. Ja ne znam ko uopšte takve ljude drži, ko je taj čovjek koji takve ljude podržava“).

Drugostepeni sud je odlučujući o žalbama svih stranaka ocijenio da je cjelokupna izjava prvotuženog (i drugi dio) iznošenje mišljenja i da se ne radi o kleveti, tako da ne postoji odgovornost za klevetu i obeštećenje, slijedom čega je po žalbi tuženih preinačio prvostepenu presudu i odbio zahtjev tužitelja za naknadu nematerijalne štete dok je po žalbi tužitelja potvrdio odbijajući dio tužbenog zahtjeva za objavljivanje presude.

¹ „Službene novine F BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Ovaj sud smatra da drugi dio izjave prvotuženog („Zdravko Boras, Boro Leko, oni su direktno radili na zataškavanju moga slučaja. Krv su prikrili, ogrlicu oduzeli, dio skupocjene ogrlice, i odmah je prodali. Šta ja imam više tražiti. Kako vrijeme odmiče imam gro saznanja, znam da su sudjelovali stoposto u tome.“), predstavlja iznošenje negativnih činjenica o ličnosti tužitelja koje prvotuženi ni po ocjeni ovog suda nije dokazao predloženim, prihvaćenim i izvedenim dokazima na glavnoj raspravi. Na strani tuženih je teret dokazivanja iznijetih činjenica da je izražavanje istinito i tek tada se ne bi radilo o kleveti (član 7. stav 1. tačka a) Zakona o zaštiti od klevete F BiH). Shodno izloženom, prvotuženi je iznio neistinite činjenice o ličnosti tužitelja koji je tada bio ministar unutrašnjih poslova Zapadnohercegovačkog kantona, dok je drugotuženi objavio neistinite činjenice sa kojima je upoznao javno mijenje.

Ovaj sud smatra da drugo postavljeno pravno pitanje u reviziji (da li je sud ovlašten da cijeni da je za tužitelja bolje da se ne objavi cjelokupna presuda) ne predstavlja pravno pitanje koje ima u vidu član 237. stav 5. ZPP jer je osnovni razlog za pravosnažno odbijanje zahtjeva za objavu presude taj što je drugotuženi po zahtjevu tužitelja od 29.02.2016. godine izvršio ispravku neistinitog izražavanja (član 8. Zakona o zaštiti od klevete F BiH), ali tužitelj nije predložio i izveo dokaz na osnovu koga bi se utvrdilo u kom dijelu je došlo do ispravke spornog izražavanja. Zbog izloženog stoji ocjena prvostepenog suda da zbog nedokazanosti činjeničnog osnova nije mogao ocijeniti osnovanost ovog dijela tužbenog zahtjeva za objavu presude. Ovaj sud zapaža da se prvostepeni sud pogrešno jezički izrazio kada koristi termin „opravdanost zahtjeva“ što i revident prihvata i na tome zasniva drugo postavljeno pitanje.

Tužitelj je predlaganjem i izvođenjem dokaza vještačenja od strane vještaka psihijatra dokazao da je emitovanje izjave prvotuženog u emisiji drugotužene dovelo do povrede njegovog psihičkog stanja i to u vidu napetosti, nelagodnosti, tjeskobe, nesanice, otežanom radnom funkcionalnošću, smanjenim društvenim kontaktima i narušavanju porodičnog sklada. Vještak je nadalje zaključio da je kod tužitelja došlo do duševnih bolova zbog povrede ugleda i časti koja se može dovesti u uzročno-posljedičnu vezu sa spornom emisijom. Duševni bolovi su prvi mjesec dana bili najintenzivniji a protokom vremena su smanjeni i u blažem intenzitetu prisutni su i na dan izrade nalaza 10. 03. 2017. godine, dok je emisija emitovana 24.02.2016. godine, pa po ocjeni ovog suda ima osnova da se dosudi iznos pravične naknade nematerijalne štete u iznosu od 3.000,00 KM shodno odredbi člana 200. stav 1. i 2. ZOO.

Zbog svega izloženog valjalo je reviziju tužitelja djelomično usvojiti kao osnovanu i pobijanu presudu preinačiti kao u izreci ove presude shodno odredbi člana 250. stav 1. ZPP u preostalom dijelu odbiti shodno odredbi člana 248.ZPP.

Ovaj sud je dosudio tužitelju troškove za sastav revizije u iznosu od 270,00 KM u odnosu na označenu vrijednost spora u tužbi (puni iznos je 540,00 KM), smatrajući da je kvalitativno i kvantitativno uspio sa 50% od postavljenog tužbenog zahtjeva (član 386. stav 2. ZPP), dok je odbio zahtjev prvotuženog za naknadu troškova za sastav odgovora na reviziju jer ova parnična radnja nije bila potrebna radi vođenja parnice (387. stav 1. ZPP).

Predsjednik vijeća
Goran Nezirović s.r.

